

Pravidla orientačního běhu

Sekce orientačního běhu Českého svazu orientačních sportů

"Sportovní čestnost by měla být vedoucím principem při interpretaci těchto Pravidel"

Obsah

1. Oblast působnosti a platnost
2. Charakteristika orientačního běhu
3. Definice pojmů
4. Typy závodů
5. Řízení závodů a odpovědnost hlavního rozhodčího
6. Fair play
7. Závodní kategorie
8. Rozpis
9. Účast na sportovní akci, přihlášky
10. Startovní pořadí
11. Pokyny
12. Prostor sportovní akce
13. Závodní tratě
14. Popis kontrol
15. Parametry tratí
16. Mapa
17. Umístění, označení a vybavení kontroly
18. Vybavení závodníka
19. Start
20. Mezi startem a cílem
21. Cíl
22. Měření času a předběžné výsledky
23. Stanovení pořadí, výsledková listina
24. Jury
25. Porušení Pravidel a zrušení výsledků závodů
26. Protesty
27. Odvolání

Přílohy

PŘÍLOHA "A" - Systémy označování závodního průkazu – způsob použití a zásady vyhodnocení záznamů:

A.I. Mechanické zařízení na označování závodního průkazu

A.II. Elektronický systém SPORTident

A.III. Elektronický systém Emit

1. Oblast působnosti a platnost

- 1.1 Tato Pravidla orientačního běhu (dále "Pravidla") jsou závazná pro závody v pěším orientačním běhu (dále "OB") zařazené do republikových soutěží sekce OB Českého svazu orientačních sportů (dále jen ČSOS) nebo oblastních soutěží v OB a pro další závody, ze kterých se dá získat soutěžní licence dle Klasifikačního řádu sekce OB ČSOS. U ostatních závodů v OB, pořádaných sekcí OB, jejími organizačními složkami nebo oddíly, kluby či kroužky sdruženými v ČSOS, musí být případné výjimky z těchto Pravidel uvedeny v rozpisu sportovní akce.
- 1.2 Tato Pravidla jsou doporučena pro ostatní závody v OB pořádané na území České republiky jinými právníky nebo fyzickými osobami. Závody v OB Mezinárodní federace orientačního běhu (IOF) se přednostně řídí Pravidly IOF ("Competition Rules for International Orienteering Federation (IOF) Foot Orienteering Events").
- 1.3 Součástí sportovních akcí v OB vypsanych podle těchto Pravidel mohou být závody kategorií pro začátečníky (např. fáborkované tratě) a náborových kategorií, pro něž se tato Pravidla použijí v přiměřeném rozsahu.
- 1.4 Tato Pravidla orientačního běhu vstupují v platnost dnem 1. února 2010 a nahrazují předchozí Pravidla OB platná od 10. března 2006. Pravidla lze měnit a doplňovat v souladu se stanovami ČSOS.

2. Charakteristika orientačního běhu

- 1.1 **Orientační běh je sport, jehož podstatou je spojení vlastního pohybu s orientací v neznámém terénu. Závodníci při něm za pomoci mapy a buzoly absolvují závodní trať určenou startem, kontrolami a cílem. Závodník se během svého výkonu pohybuje vlastními silami libovolně terénem, omezen může být příkázanými povinnými úseky a zakázanými prostory. Cílem sportovního výkonu závodníka je absolvovat určenou závodní trať v co nejkratším čase.**

3. Definice pojmů

- 3.1 **Sportovní akce** v pěším orientačním běhu (dále jen "sportovní akce") je akcí, při které probíhají závody jednotlivých kategorií.
- 3.2 **Závod** v pěším orientačním běhu (dále jen "závod") je závod jednotlivé vypsane kategorie. Závod je podmnožinou sportovní akce.
- 3.3 **Závodník** je osoba, která je přihlášena k závodu, je odprezentována a odstartuje do vlastního závodu.
- 3.4 **Trať** závodu je souhrn bodů a úseků, jimiž musí závodník během závodu projít.
- 3.5 **Délka tratě** je součet vzdušných vzdáleností úseků mezi startem, mapovým startem, jednotlivými kontrolami v předepsaném pořadí a cílem, respektive jejich průměty do horizontální roviny, přičemž povinné úseky se započítávají ve skutečné délce. U závodu s volným pořadím kontrol se předpokládá průchod závodníka kontrolami nejrychlejším možným postupem.
- 3.6 **Převýšení závodu** je minimální vzdálenost ve vertikálním směru, kterou je závodník nucen vystoupat na ideálním postupu. Jak délka, tak zejména převýšení jsou pouze informativní údaje.
- 3.7 **Kategorie** je podmnožina množiny závodníků omezená zpravidla podle pohlaví a věku.
- 3.8 **Účastníci sportovní akce** jsou závodníci, pořadatelé, trenéři, doprovod závodníků, diváci, novináři a další fyzické a právní osoby, které byly pořadatelem na sportovní akci pozvány či se souhlasem pořadatele poskytují nebo zajišťují služby účastníkům sportovní akce.
- 3.9 **Pořadající orgán** sportovní akce je zpravidla vypisovatel nejvyšší soutěže, do které je zařazena většinová část závodů kategorií.
- 3.10 **Pořadající subjekt** sportovní akce je zpravidla sdružení (právní subjekt, spolek), který technicky a

organizačně zajišťuje uspořádání sportovní akce.

3.11 Pořadatel sportovní akce je každá osoba, která se podílí na přípravě a průběhu sportovní akce.

3.12 Ředitel sportovní akce je osoba, která řídí pořadatelský tým a je odpovědná za dodržování obecně závazných právních předpisů při přípravách, v průběhu a při likvidaci sportovní akce.

3.13 Hlavní rozhodčí závodů je pořadatel odpovědný za dodržování těchto Pravidel. Při přípravě a v průběhu závodů je odpovědný zvláště za záležitosti dle čl. 5.3.

3.14 Stavitel tratí je pořadatel, který definuje jednotlivé tratě.

3.15 Mapový klíč je norma, podle které jsou vytvořeny mapy. Přehled předepsaných mapových klíčů pro různé disciplíny OB je uveden ve Směrnici pro tvorbu a evidenci map ČSOS.

4. Typy závodů

4.1 Závod v "pěším" orientačním běhu se dělí podle těchto hledisek:

- podle časového pořadu
 - **závod jednorázový**, kdy výkon závodníka probíhá v jednom souvislém časovém intervalu
 - **závod etapový**, skládající se z několika etap následujících po sobě v kratším časovém období, které tvoří jeden závod s jedinými celkovými výsledky; obvykle jsou jednotlivé etapy uspořádány ve dnech následujících bezprostředně po sobě, s případnou jednodenní přestávkou
- podle denní doby konání závodu
 - **denní závod** musí probíhat za denního světla; první závodník může startovat nejdříve 1 hodinu po východu slunce; poslední tak, aby od jeho startu vypršel stanovený limit nejméně 1 hodinu před západem slunce
 - **noční závod** musí probíhat za tmy; první závodník může startovat nejdříve hodinu po západu slunce; poslední tak, aby od jeho startu vypršel stanovený limit dříve než 90 minut před východem slunce
 - kombinovaný závod je ten, který svým průběhem přechází z denního do nočního, či naopak
- podle soutěžícího subjektu
 - závod **jednotlivců** – soutěží jednotlivci nezávisle na sobě
 - závod **štafet** – soutěží týmy dvou nebo více členů, kteří absolvují samostatně jednotlivé úseky štafety bezprostředně za sebou v předepsaném pořadí
- podle délky tratí na **jednotlivé disciplíny**
 - závod na klasické trati (ekvivalent anglického termínu "long distance")
 - závod na dlouhé trati (ekvivalent anglického termínu "ultra long distance")
 - závod na krátké trati (ekvivalent anglického termínu "middle distance")
 - závod ve sprintu (ekvivalent anglického termínu "sprint")
 - závod jiné délky (zkrácená trať a další)
- podle pořadí, ve kterém se procházejí kontroly
 - závod s pevným pořadím kontrol (závodník musí kontroly absolvovat v pořadí, které je předepsáno pořadateli)
 - závod s volným pořadím kontrol (závodník si volí pořadí průchodu kontrolami sám)
 - kombinovaný závod (do závodu s pevným pořadím kontrol jsou vloženy úseky s volným pořadím kontrol)

5. Řízení závodů a odpovědnost hlavního rozhodčího

- 5.1 Pořadající subjekt jmenuje kompetentního ředitele sportovní akce.
- 5.2 Pořadající subjekt navrhne pořadajícímu orgánu osobu hlavního rozhodčího závodů. Na základě návrhu pořadajícího subjektu pořadající orgán hlavního rozhodčího buď schválí, nebo si vyžádá nový návrh.
- 5.3 Hlavní rozhodčí je odpovědný pořadajícímu orgánu za dodržování Pravidel a zodpovídá za:
- určení prostoru závodů
 - kontrolu kvality mapy a souladu mapy s příslušným mapovým klíčem
 - kontrolu tisku (zákresu) tratí na mapu
 - kvalitu stavby tratí (stupeň obtížnosti, umístění kontrol, délka tratí, role náhody, přesnost mapy) a vhodnost výběru místa startu a cíle
 - kontrolu způsobu rozdělení tratí při štafetových závodech
 - losování a přípravu startovních listin
 - celkovou kontrolu organizace závodů
 - kontrolu spolehlivosti a přesnosti časomíry
 - soulad závodních průkazů a razícího zařízení k jejich označování
 - jmenování pořadatelů na startu, v cíli, na kontrolách a dalších úsecích průběhu závodů
 - dodržení časového harmonogramu závodů
 - spravedlivou kontrolu označení průchodu kontrolami, přičemž se řídí přílohou A těchto Pravidel
 - správné řešení všech případů porušení těchto Pravidel.
- 5.4 Hlavní rozhodčí musí být na sportovní akci přítomen. Pokud se nejpozději v čase zahájení prezentace na sportovní akci nedostaví, určí ředitel závodů jeho zástupce.

6. Fair play

- 6.1 Všichni účastníci sportovní akce se musí chovat poctivě a čestně. Závodníci se musí respektovat navzájem, respektovat pořadatele, diváky a místní obyvatele. Žádný účastník sportovní akce se nesmí snažit ovlivňovat výsledky závodů. Získávání nespravedlivých výhod, stejně jako pomoc při běhu či navádění na trati, nejsou povoleny, a to ani technickými prostředky (mobilní telefony, GPS,..) ani žádným jiným způsobem.
- 6.2 Doping je zakázán. Seznam zakázaných látek a pravidla týkající se dopingu jsou obsaženy v platné Směrnici pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v ČR, kterou vydává Antidopingový výbor ČR.
- 6.3 Pořadající orgán nebo subjekt může uveřejnit místo konání závodu předem. V takovém případě jsou po uveřejnění místa konání veškeré pokusy o prozkoumání terénu a trénink v závodním prostoru zakázány. Není-li místo konání zveřejněno předem, musí všichni pořadatelé zachovávat místo závodu a terén v přísné tajnosti.
- 6.4 Závodů se nemůže zúčastnit závodník, který je s terénem seznámen tak dobře, že by měl podstatnou výhodu proti ostatním závodníkům. V případě pochyb závisí toto rozhodnutí na hlavním rozhodčím. Práce na vyhotovení mapy se považují za podstatnou výhodu po dobu jednoho roku od prvního použití mapy na závodě.
- 6.5 Závodníci jsou povinni poskytnout pomoc zraněným účastníkům závodů.

7. Závodní kategorie

7.1 Závodníci jsou na sportovní akci zpravidla rozděleni do kategorií podle svého pohlaví a věku. Věkem se pro účely zařazení do kategorie rozumí počet celých let věku, který závodník dosáhne v průběhu kalendářního roku, ve kterém se koná příslušná sportovní akce. **Mužské kategorie se označují písmenem "H", ženské kategorie písmenem "D", následnou číslicí se pak označuje věkové omezení v kategorii (viz. 7.2).** Přehled vypsáných kategorií musí být uveden v rozpisu sportovní akce.

7.2 V závodech jednotlivců se používají tyto kategorie:

ženy	D10	D12	D14	D16	D18	D20	D21	D35	D40	D45	D50	D55	D60	D65	D70	D75	D80	D85
muži	H10	H12	H14	H16	H18	H20	H21	H35	H40	H45	H50	H55	H60	H65	H70	H75	H80	H85

kde číslice menší než 21 označuje nejvyšší povolený věk závodníka v kategorii a číslice větší než 21 nejnižší povolený věk závodníka v kategorii. Kategorie D21 a H21 nejsou věkově omezeny.

7.3 Pro kategorie závodů jednotlivců se používají pouze tato označení, ale všechny kategorie nemusí být vypsány. Označení náborových kategorií a kategorií pro začátečníky není předepsáno.

7.4 V závodech štafet mohou být použity stejné kategorie jako pro závod jednotlivců (věkové omezení pak platí pro každého člena štafety) nebo různé kombinované kategorie (dle věku různě pro každého člena týmu, dle součtu věků, dle pohlaví), jejichž definice musí být uvedena v rozpisu soutěže nebo sportovní akce.

7.5 Každá kategorie může být rozdělena do podkategorií:

- Podle obtížnosti trati lze libovolnou kategorii rozdělit na podkategorie A, B, C, D, E, zpravidla v souladu s tím, pro které výkonnostní skupiny závodníků podle klasifikačního řádu jsou určeny (např. D18A, D18B).
- Jsou-li v rámci sportovní akce pro tutéž kategorii vypsány tratě různé délky, označí se podkategorie pro delší trať písmenem L a pro kratší trať písmenem K (např. D18AL, D18AK).
- V případě, že by kategorie měla mít mnoho účastníků, je možno ji rozdělit do několika paralelních podkategorií stejné úrovně, které se označí číslicemi –1, –2, atd. (např. D18AL–1, D18AL–2).

7.6 Závodník může v jedné sportovní akci startovat pouze v jednom závodě (v jedné kategorii, resp. podkategorii).

7.7 Ženy mohou se souhlasem hlavního rozhodčího závodů startovat v kategoriích mužských. V takovém případě jsou pro výklad těchto Pravidel považovány za závodníky pohlaví mužského.

7.8 Účast ve vypsáných kategoriích může být výkonnostně či jinak omezena. Kritéria omezení účasti ve vypsáných kategoriích musí být uvedena v rozpisu sportovní akce.

8. Rozpis

8.1 Rozpis sportovní akce v orientačním běhu (dále jen "rozpis") vydává pořadající subjekt. Rozpis musí být zveřejněn alespoň patnáct dní před datem uzávěrky přihlášek formou odpovídající charakteru závodů.

8.2 Rozpis musí obsahovat přinejmenším tyto informace (pokud nejsou uvedeny v obecnějším předpise, tj. soutěžním řádu, prováděcích předpisech k soutěžím apod.):

- datum a místo konání sportovní akce
- pořadající orgán, pořadající subjekt
- typ závodů jednotlivých kategorií a jejich zařazení do soutěží
- závodní kategorie, resp. kategorie přípustné pro jednotlivé úseky štafet
- případná omezení účasti v kategoriích (podkategoriích)

- předpokládaný čas vítěze v jednotlivých kategoriích (podkategoriích) a v jednotlivých úsecích štafet
- jména ředitele sportovní akce, hlavního rozhodčího závodů a stavitele (stavitelů) tratí
- kontakt, kde lze získat informace
- způsob přihlašování a datum uzávěrky pro přihlášky
- poštovní nebo e-mailovou adresu pro přihlášky, případně také internetovou adresu pro on-line přihlášky
- výši vkladů a dalších poplatků, způsob placení
- výši vkladu při protestech a poštovní adresu hlavního rozhodčího, kam lze případné protesty proti oficiálním výsledkům zasílat po ukončení závodu
- místo a čas prezentace
- vzdálenosti mezi základními místy sportovní akce:
 - ubytování – parkoviště
 - parkoviště (resp. nádraží, autobusová zastávka) – centrum závodů
 - centrum – prezentace
 - centrum – start
 - centrum – cíl
- případné omezení běžeckého oblečení a obutí
- popis terénu, možných nebezpečí a tréninkové možnosti
- měřítko mapy a interval vrstevnic (ekvidistance), stáří mapy, typ použitého mapového klíče, autory a rozměry mapy, informace o tom, zda bude mapa upravena vodovzdorně
- čas startu 00 a způsob startu
- druh označování závodních průkazů

9. Účast na sportovní akci, přihlášky

- 9.1 Všichni účastníci sportovní akce se jí účastní na vlastní riziko.
- 9.2 Účastníci sportovní akce v OB jsou povinni znát Pravidla a řídit se jimi. Neznalost Pravidel neomlouvá.
- 9.3 Přihlášky závodníků k závodům musí být doručeny nejpozději v den uzávěrky uvedené v rozpise, a to v písemné nebo elektronické podobě.
- 9.4 Vklady musí být zaplacený způsobem uvedeným v rozpise.
- 9.5 O každém závodníkovi musí být v přihlášce pro závod jednotlivců uvedeny alespoň tyto údaje:
- registrační číslo sekce OB, v případě že není přiděleno, tak klub (resp. stát) a ročník narození
 - kategorie (podkategorie)
 - v případě elektronického způsobu označování závodních průkazů číslo elektronického závodního průkazu, který chce závodník v závodě použít (v případě že jej vlastní)
 - příjmení a jméno
 - soutěžní licence (v případě že je přidělena)
- 9.6 V přihlášce pro závod štafet apod. musí být uvedeny údaje vyžádané pořadateli v rozpise.

10. Startovní pořadí

- 10.1 Závodníci startují individuálně nebo hromadně. Při individuálním startu startují závodníci v rámci jednotlivých kategorií či podkategorií se stejným časovým intervalem (intervalový start) nebo jsou startovní časy závislé na předchozích výsledcích (handicapový start). Způsob startu musí pořádající orgán nebo subjekt uvést v rozpise.
- 10.2 Při intervalovém startu musí být startovní pořadí v jednotlivých kategoriích (podkategoriích) losováno náhodně, musí však být zajištěno, aby dva závodníci z téhož klubu nestartovali bezprostředně po sobě (pokud je to matematicky možné). Je-li nějaká trať použita pro více kategorií, losuje se startovní pořadí po kategoriích. Mezi jednotlivými kategoriemi na shodné trati musí zůstat volný minimálně dvojnásobek startovního intervalu.
- 10.3 U etapových závodů by startovní pořadí mělo být vylosováno tak, aby střední hodnota startovních pořadí daného závodníka ve všech etapách s individuálním startem byla přibližně stejná pro všechny závodníky dané kategorie (podkategorie). V některé z etap závodu však mohou závodníci startovat handicapovým startem, kdy jsou startovní časy odvozeny z výsledků etap předchozích.
- 10.4 Start závodníků na prvních úsecích závodů štafet je hromadný, start závodníků na dalších úsecích trati probíhá přímou předávkou. Start závodů štafet může být výjimečně i intervalový nebo handicapový.
- 10.5 Soutěžním řádem mohou být pravidla pro určování startovního pořadí upravena odlišně.

11. Pokyny

- 11.1 Pokyny ke sportovní akci v orientačním běhu (dále jen "pokyny") musí být k dispozici nejpozději při příjezdu závodníků do centra závodů (v čase uvedeném v rozpise jako čas prezentace).
- 11.2 Pokyny musí obsahovat tyto údaje:
 - předpokládaný čas vítěze v jednotlivých kategoriích (podkategoriích) a v jednotlivých úsecích štafet, příp. odkazem na soutěžní řád
 - místo a čas prezentace, informace o vydávání popisů kontrol, příp. závodních průkazů, popř. startovních čísel
 - vzdálenosti mezi základními místy sportovní akce:
 - ubytování – parkoviště
 - parkoviště (resp. nádraží, autobusová zastávka) – centrum závodů
 - centrum – prezentace
 - centrum – start
 - centrum – cíl
 - omezení běžeckého oblečení a obutí
 - popis terénu, možných nebezpečí a tréninkové možnosti
 - měřítko mapy a interval vrstevnic (ekvidistance), stáří mapy, typ použitého mapového klíče, autory a rozměry mapy, způsob tisku mapy, informace o tom, zda bude mapa upravena vodovzdorně
 - použití zvláštních mapových symbolů
 - definici zakázaných prostorů, případně definici hranice závodního prostoru
 - způsob značení povinných úseků, závodního prostoru a zakázaných prostorů
 - informace o občerstvení na trati, popř. o kontrolách s rozhodčími
 - informace o umístění diváckých kontrol a diváckých úseků
 - čas startu 00 a způsob startu, doba průchodu startovním prostorem, u závodů štafet časy hromadného startu jednotlivých kategorií

- délky tratí a převýšení
- informace o zvláštní úpravě a vybavení kontrol (např. v nočních závodech)
- informace o druhu označování závodních průkazů
- zda a do kdy platí povinnost odevzdat mapu v cíli
- způsob a místo vyvěšování předběžných výsledků
- umístění šaten, umývárny, toalet, první pomoci
- čas uzavření cíle
- časový limit
- informace o vyhlášení vítězů (čas, počet oceněných závodníků, vyhlašované kategorie)
- jména ředitele sportovní akce, hlavního rozhodčího závodů a stavitele (stavitelů) tratí
- předpokládané složení jury
- při použití elektronického systému označování závodních průkazů způsob použití systému na startu a v cíli a určení místa pro vyčítání, mazání a kontrolu mazání závodních průkazů.
- při použití elektronického systému označování závodních průkazů určení místa v mapě pro náhradní označování průchodu kontrolou mechanickými kleštěmi
- startovní listinu – může být nahrazeno vyvěšením startovní listiny v centru závodů, při použití elektronického systému označování závodních průkazů u každého závodníka ve startovní listině uvedení čísla jeho závodního průkazu zaregistrovaného pořadatelem

12. Prostor sportovní akce

- 12.1 Při přípravě sportovní akce je pořadající subjekt povinen dodržovat všechny obecně závazné právní předpisy a právní závazky, k nimž se smluvně zavázal Český svaz orientačních sportů, vztahující se zejména ke vstupu na pozemky třetích osob a k ochraně životního prostředí.
- 12.2 Z hlediska přístupu účastníků sportovní akce se prostor sportovní akce člení na:
- **Závodní prostor, kde jsou postaveny závodní tratě. Do závodního prostoru je zakázán vstup všem účastníkům sportovní akce, mohou do něj vstupovat pouze pořadatelé určení hlavním rozhodčím, závodníci pak pouze v časovém intervalu mezi okamžikem svého startu a průchodem cílem. Případné výjimky povoluje hlavní rozhodčí závodů.**
 - **Zakázané prostory, do kterých je zakázán vstup všem účastníkům sportovní akce.**
 - Volně přístupný prostor, do kterého mohou účastníci sportovní akce vstupovat bez omezení.
- 12.3 Hranice závodního prostoru musí být jednoznačně definovány v pokynech nebo označeny v terénu.
- 12.4 Zakázanými prostory jsou všechny prostory, kam je vstup zakázán obecně závaznými právními předpisy (pokud není pořadajícím subjektem udělena výjimka) nebo které jsou definovány v pokynech, zakresleny v závodní mapě nebo označeny v terénu. Hranice zakázaných prostorů v závodním prostoru musí být pro závodníka zřejmé ze závodní mapy a bez problémů jednoznačně rozpoznatelné v terénu.
- 12.5 Zákazy vstupu do závodního prostoru a do zakázaných prostorů stanovených pořadajícím subjektem vstupují v platnost okamžikem zveřejnění prostoru závodu v rozpisu soutěže, sportovní akce nebo v pokynech sportovní akce a jsou ukončeny časem uzavření cíle, pokud pořadající subjekt nestanoví jinak.
- 12.6 Některé části tratě mohou být umístěny ve volně přístupném prostoru nebo mohou být z tohoto prostoru viditelné (divácké kontroly, divácké úseky). Informace o umístění diváckých kontrol a diváckých úseků musí být uvedena v pokynech.

13. Závodní trať

- 13.1 Trať je tvořena startem, začátkem orientace, kontrolami a cílem. Kromě těchto bodů se na trati můžou také vyskytovat povinné úseky nebo povinné průchody. Část trati mezi jejími základními body se nazývá "úsek trati". V případě závodů štafet se označuje část celkové trati absolvovaná jedním závodníkem jako "úsek štafety".
- 13.2 Pojem "start" se vztahuje k místu, odkud závodník vybíhá a kde se mu začíná měřit čas. Start prvních úseků štafet nemusí být na stejném místě jako start dalších úseků, který je totožný s místem předávky.
- 13.3 Místo, od něhož se závodník začíná orientovat podle mapy, nemusí být shodné se startem a označuje se jako "začátek orientace".
- 13.4 Pojem "kontrola" se vztahuje k místům, kterými musí závodník mezi startem a cílem projít a kde je povinen označit svůj průchod do závodního průkazu.
- 13.5 Pojem "cíl" se vztahuje k místu, do kterého závodník dobíhá, kde končí závod a měří se mu výsledný čas. Při závodech štafet pro dobíhající závodníky (s výjimkou posledních úseků) je toto místo totožné s místem předávky.
- 13.6 Musí-li závodník část trati absolvovat po vyznačené trase, jedná se o "povinný úsek". Musí-li závodník na trati projít daným bodem (který není žádným z předchozích bodů trati), jedná se o "povinný průchod" (např. podchod, přechod apod.).

14. Popis kontrol

- 14.1 Začátek orientace, přesné umístění kontrol a doběh do cíle musí být definovány v popisu kontrol, zpravidla pomocí symbolů (piktogramů). Popis kontrol musí také obsahovat informace o délce trati, převýšení, o případných povinných úsecích nebo výměně mapy a o délce a typu doběhu do cíle pro každou trať (kategorii). Jednotlivé symboly a způsob jejich použití v popisu kontrol jsou definovány v předpisu Popisy kontrol IOF. V závodech oblastních a nižších soutěží lze použít odpovídající slovní popisy.
- 14.2 Pomocí popisu umístění kontroly musí být možné v mapě (a následně pomocí mapy v terénu) jednoznačně určit umístění kontroly.
- 14.3 Popisy kontrol se poskytují závodníkům způsobem přiměřeným druhu a úrovni závodu. Popis kontrol by měl být závodníkovi k dispozici před startem, vyjma závodů, ve kterých jsou na trati použity rozdělovací metody. V takovém případě musí být popis kontrol příslušné trati připojen k mapě.

15. Parametry tratí

- 15.1 Trať se navrhuje tak, aby prověřila fyzickou zdatnost a orientační dovednost. Orientační náročnost tratě musí odpovídat výkonnostní a věkové úrovni příslušné kategorie. Umístění kontrol a celková koncepce tratí musí vylučovat roli náhody.
- 15.2 Délky tratí v jednotlivých závodech se liší v závislosti na charakteru terénu, typu závodu a dané kategorii. Pro obvyklé typy závodů jednotlivců by časy vítězů v jednotlivých kategoriích měly být zhruba následující:

kategorie	sprint [min]	krátká trať [min]	klasická trať [min]	dlouhá trať [min]
D14, H14 a mladší	10-15	20-30	20-45	---
D16, D18, H16, H18	12-18	20-30	35-70	80-120
D20, D21, H20, H21	12-18	30-40	50-100	90-160
D35, H35 a starší	12-18	30-40	40-80	60-110

- 15.3 Konkrétní předpokládané časy vítězů musí být pro každou vypsanou kategorii uvedeny v rozpisu a pokynech, příp. odkazem na soutěžní řád.
- 15.4 Při štafetových závodech absolvuje každý ze závodníků týmu svůj úsek tratě individuálně a platí pro něj přiměřeně pravidla pro závody jednotlivců. Celková trať každé štafety jedné kategorie musí být po posledním úseku stejná. Délky tratí a jednotlivých úseků štafet a předpokládané časy vítězů musí být uvedeny v rozpisu a pokynech, příp. odkazem na soutěžní řád.
- 15.5 Skutečně dosažené vítězné časy v jednotlivých kategoriích by se neměly lišit od předpokládaných časů vítězů uvedených v pokynech závodů více než o:
- 5 min. u kategorií s předpokládaným časem vítěze do 30 min. včetně
 - 10 min. u kategorií s předpokládaným časem vítěze nad 30 a do 100 min. včetně
 - 15 min. u kategorií s předpokládaným časem vítěze nad 100 min.
- 15.6 Pořadající subjekt stanoví časový limit pro absolvování závodu, zpravidla 200% předpokládaného času vítěze v kategorii. Závodník, který dosáhne většího výsledného času než je limit, není v závodě hodnocen a nepřiděluje se mu pořadí ve výsledkové listině.

16. Mapa

- 16.1 Mapa použitá v závodě musí být vyhotovena podle platného mapového klíče předepsaného pro danou disciplínu OB.
- 16.2 Změny, které se v terénu objevily od doby vydání mapy a které mohou mít vliv na regulérnost závodu, musí být v mapě dotištěny (dokresleny) nebo musí být mapa s vyznačením změn vyvěšena na startu.
- 16.3 Zákres (dotisk) tratě, nepřístupných a nebezpečných oblastí, občerstvovacích stanic, stanovišť první pomoci ap. (dále jen "zákres tratě") na mapě musí být provedeny podle platného mapového klíče předepsaného pro danou disciplínu OB.
- 16.4 Při závodě s pevným pořadím kontrol musí být jednotlivé kontroly očíslovány v posloupnosti předepsaného pořadí a jednotlivé úseky trati musí být vyznačeny spojnící.
- 16.5 Mapa musí být zřetelně označena kategorií, pro níž je zakreslená trať určena, u štafet navíc číslem štafety a označením úseku.
- 16.6 Veškeré tisky, dotisky a zákresy na mapě, včetně tisku (zákresu) tratí, musí být odolné proti vodě a světlu.
- 16.7 Bezprostředně předchozí verze mapy prostoru závodu (existuje-li) musí být vyvěšena v centru závodů. Předchozí verze se rozumí i současná mapa, není-li použita poprvé.

17. Umístění, označení a vybavení kontroly

- 17.1 Každé místo kontroly musí být v terénu označeno a vybaveno dostatečným množstvím označovacích zařízení pro označování průchodu závodníků kontrolou.
- 17.2 Označení kontroly (dále jen "lampion") se skládá ze tří čtverců tvořících plášť svislého trojbokého hranolu. Každý čtverec o rozměrech zhruba 30 cm x 30 cm je úhlopříčně rozdělen, přičemž polovina je bílá a polovina oranžová. Bílé trojúhelníky přiléhají jednou odvěsnou k hornímu okraji pláště hranolu.
- 17.3 V nočním orientačním běhu může být lampion doplněn reflexním předmětem, označení kontroly pak musí být ze všech stran stejně dobře viditelné.
- 17.4 Označovací zařízení musí být v bezprostřední blízkosti lampionu.

- 17.5 Každá kontrola musí být označena také kódovým číslem, které je připevněno a napsáno tak, aby ho při označování závodního průkazu mohl závodník snadno přečíst. Čísla menší než 31, větší než 599 a čísla, která lze zaměnit při otočení (např. 66, 68, 86, 89, 98, 99, 161, 191 ap.), se nepoužívají.
- 17.6 Označení a vybavení kontroly musí být umístěno co nejbližší k místu kontroly, které je označeno v mapě a popsáno odpovídajícím řádkem popisu kontrol.
- 17.7 Mezi jednotlivými kontrolami nesmí být vzdálenost menší, než odpovídá 4 mm na závodní mapě. Pouze v případě, že umístění sousedních kontrol je výrazně odlišné jak v terénu, tak v mapě, může být vzájemná vzdálenost těchto kontrol odpovídající vzdálenosti 2 mm na mapě a více.
- 17.8 Kontroly se umísťují tak, aby obtížnost jejich nalezení významně nezávisela na přítomnosti či nepřítomnosti dalších závodníků.
- 17.9 Vybavení kontrol musí být u všech kontrol na trati stejného typu.

18. Vybavení závodníka

- 18.1 Pořádací subjekt může předepsat omezení běžeckého oblečení a obutí. Toto omezení musí uvést v rozpisu.
- 18.2 Pořádací subjekt má právo přidělit závodníkům startovní čísla. V tomto případě je povinností závodníků se startovním číslem absolvovat závod – tzn., že závodník bez startovního čísla nemusí být připuštěn ke startu. Startovní čísla musí být zřetelně viditelná a nesmějí se překládat. Neurčí-li pořádací subjekt jinak, startovní čísla musí být umístěna na hrudi.
- 18.3 Jedinými technickými pomůckami, které může závodník během závodu používat, jsou:
- Mapa se zákresem trati pro závod, poskytnutá pořadatelem, odebraná na počátku závodu. V každé kategorii musí mít všichni závodníci v závodě k dispozici shodnou mapu se shodným zákresem tratě.
 - Závodní průkaz, který je zaregistrován pořadatelem. Závodní průkaz slouží k identifikaci závodníka a k záznamu o jeho průchodu startem, kontrolami a případně i cílem (viz příloha A).
 - Popis kontrol, který obdržel od pořadatele nebo ve vlastní úpravě.
 - Vlastní buzola, hodinky, svítilna, sport tester, lupa, brýle aj. osobní zdravotní pomůcky.
 - Pasivní GPS přístroj, který je při závodě pouze nesen avšak nelze jej aktivně používat.

19. Start

- 19.1 Před odstartováním ze startu musí závodník projít startovním prostorem. Vstup do startovního prostoru musí být vybaven zařízením ukazujícím startovní čas závodníků, kteří mají do startovního prostoru vstoupit (neplatí při závodech štafet), případně mohou být závodníci vyvoláváni. Ve startovním prostoru je závodník povinen provést předstartovní procedury předepsané pořadatelem v pokynech a dodržovat veškeré další pokyny pořadatelů.
- 19.2 Startovní čára je kolmá na směr odběhu. Start se značí zřetelným nápisem START umístěným nad startovní čarou nebo dvěma zřetelnými nápisy START (výjimečně pouze dvěma lampiony) umístěnými na koncích startovní čáry.
- 19.3 Závodník startuje v čase určeném pořadatelem na pokyn startéra nebo na signál startovacího zařízení. Při předávce štafet startuje závodník v momentě předávky od svého předchozího úseku štafety. Závodník, který vystartuje předčasně, může být diskvalifikován. To platí zejména v případě štafet.
- 19.4 Není-li začátek orientace shodný se startem, označí se lampionem. Cesta mezi startem a začátkem orientace se v terénu vyznačí jako povinný úsek trati.
- 19.5 Závodník si odebírá mapu sám a je sám odpovědný za odběr mapy s odpovídajícím označením kategorie (st. čísla). Odběr map se provádí na místě určeném pořadatelským subjektem. Při závodech

štafet je možné, aby mapu závodníkovi odebral a v momentě předávky předal jeho předchozí úsek štafety.

- 19.6 Dostaví-li se závodník do startovního prostoru vlastní vinou se zpožděním, pořadatelé mu umožní start co možná nejdříve po jeho příchodu, přičemž pro výpočet výsledného času se použije startovní čas podle startovní listiny (nebo, při předávce štafet, dle okamžiku doběhnutí jeho předchozího úseku štafety).
- 19.7 Dostaví-li se závodník do startovního prostoru se zpožděním vinou pořadatelů, je mu přidělen nový startovní čas.
- 19.8 Je-li vzdálenost z centra závodů na start delší než 2 km, musí být na startu či po cestě na start možnost občerstvení.

20. Mezi startem a cílem

- 20.1 Na trati závodu se závodníci musí chovat co nejtěšněji, nesmí vstupovat do zakázaných prostorů a svým chováním v průběhu závodu nesmí porušit obecně závazná pravidla ve vztahu k vlastníkům nemovitostí, ochraně životního prostředí apod.
- 20.2 Povinné úseky tratě musí závodníci proběhnout po celé jejich délce. Povinné úseky se značí zpravidla oranžovými a bílými páskami.
- 20.3 Závodník, který předčasně ukončí závod, musí tuto skutečnost neprodleně oznámit pořadateli v cíli, popř. na startu, a tam také odevzdat mapu.
- 20.4 V kategoriích, ve kterých předpokládán čas vítěze je 50 minut a více, musí mít závodníci možnost občerstvení přibližně každých 30 minut. Za náročných podmínek (např. velmi teplé počasí) je občerstvení poskytováno i dalším kategoriím. Mezi nabízenými tekutinami musí být pitná voda.
- 20.5 Pořadatelé jsou povinni vyznačit nebezpečné oblasti, kde by mohlo dojít ke zraněním závodníků. Značení nebezpečných oblastí musí být zřetelně viditelné a nemělo by být zaměnitelné s jiným značením.
- 20.6 Průchod kontrolou si závodník značí do závodního průkazu. Činí tak sám, pokud pořádající subjekt umístí na kontrolu rozhodčího, může rozhodčí provádět kontrolu závodních průkazů, nesmí však závodníka zdržovat, ani rozptylovat.
- 20.7 Závodník, který ztratí svůj průkaz, neoznačí některou z kontrol nebo označí kontroly v nesprávném pořadí, bude diskvalifikován.
- 20.8 Systémy označování závodního průkazu, způsob jejich použití a závazné zásady vyhodnocení záznamů v závodním průkazu jsou uvedeny v příloze A těchto Pravidel.
- 20.9 Závodník nesmí být během závodu doprovázen jinou osobou ani zvířetem (pokud není rozpisem pro danou kategorii stanoveno jinak).

21. Cíl

- 21.1 Cílová čára je kolmá na směr doběhu. Cíl se značí zřetelným nápisem CÍL umístěným nad cílovou čarou nebo dvěma zřetelnými nápisy CÍL (výjimečně pouze dvěma lampiony) umístěnými na koncích cílové čáry.
- 21.2 Závod pro závodníka končí proběhnutím cílové čáry nebo označením elektronického závodního průkazu v cílovém označovacím zařízení. Bez povolení hlavního rozhodčího se nesmí závodník do závodního prostoru vracet před uzavřením cíle.
- 21.3 Pokud pořádající subjekt požaduje označení závodního průkazu v cíli, je povinností závodníka toto učinit dle pokynů pořadatelů. Cílové označovací zařízení musí být umístěno na cílové čáře nebo v její bezprostřední blízkosti.

- 21.4 Po proběhnutí cílem odevzdá závodník svůj průkaz ke kontrole, případně i mapu, požadují-li tak pořadatelé.
- 21.5 V oblasti cíle musí být zabezpečena první pomoc.
- 21.6 Při závodech štafet se předávka mezi jednotlivými úseky štafety provádí dotekem nebo předáním mapy mezi příslušnými závodníky ve vymezeném prostoru předávky. Část prostoru předávky pro předávajícího závodníka se považuje za cílový prostor, část prostoru předávky pro přebírajícího závodníka se považuje za startovní prostor. Je-li to možné, měl by být přibíhající běžec ohlášen, aby další běžec měl čas se připravit. Závodníci čekající na předávku jsou povinni sledovat doběh, neohlášení dobíhajícího závodníka nelze považovat za porušení Pravidel ze strany pořadatelů.

22. Měření času a předběžné výsledky

- 22.1 Cílový čas se měří v cíli, buď v okamžiku, kdy závodníkova hrud' protne cílovou čáru nebo v okamžiku, kdy závodník označí svůj závodní průkaz v cílové jednotce. Měření cílového času musí být pro všechny závodníky v jednom závodě stejné.
- 22.2 Cílové časy se zaokrouhlují na nejbližší nižší celou sekundu. Pokud mají pořadatelé odpovídající technické vybavení na startu i v cíli, může se při závodech ve sprintu měřit čas na desetiny sekundy. Tato skutečnost musí být uvedena v pokynech závodů.
- 22.3 K měření času na startu a v cíli musí pořádající subjekt zajistit rovnoměrně jdoucí hodiny s maximální odchylkou mezi nimi ± 1 s v průběhu 5 hodin.
- 22.4 Výsledný čas se vypočte jako rozdíl cílového a startovního času. Udává se v minutách a sekundách, popř. v desetínách sekundy.
- 22.5 Výsledné časy závodníků se zveřejňují v předběžných výsledcích. Předběžné výsledky se zveřejňují během závodu; kompletní předběžné výsledky, včetně případných diskvalifikací, měly by být zveřejněny do 30 minut po plánovaném uzavření cíle.

23. Stanovení pořadí, výsledková listina

- 23.1 Pořadí ve výsledkové listině se stanoví na základě výsledných časů.
- 23.2 Dva či více závodníků se shodným výsledným časem jsou ve výsledkové listině uvedeni se stejným umístěním (následující umístění, která by jim připadla, se vynechají).
- 23.3 V závodě štafet je výsledné umístění určeno pořadím doběhu závodníků na posledním úseku do cíle.
- 23.4 V závodech s hromadným či handicapovým startem určují pořadí cíloví rozhodčí. V tomto případě mohou dva závodníci získat shodné umístění jen jejich rozhodnutím.
- 23.5 Umístění ve výsledkové listině se nepřiděluje závodníkovi, který je diskvalifikován, vzdal závod nebo jeho výsledný čas je větší než stanovený limit.
- 23.6 Oficiální výsledky musí být do 3 dnů od konce závodu uveřejněny na www stránkách závodu nebo pořádajícího orgánu, případně při objednání na prezentaci za úplatu do 3 dnů zaslány v tištěné formě na požadovanou adresu. Výsledky závodů musí být na internetu k dispozici nejméně po dobu 10 měsíců od konce závodu.
- 23.7 Ve výsledcích závodu jednotlivců se uvádí u každého závodníka jeho pořadí v rámci kategorie (podkategorie), jeho příjmení a jméno, registrační číslo sekce OB (u cizinců – neregistrovaných v sekci OB – ročník narození a klubová příslušnost), licence a výsledný čas.
- 23.8 Ve výsledcích závodů štafet se kromě jména klubu a celkového času štafety uvádějí jména závodníků na jednotlivých úsecích štafety, časy jejich předávky (resp. časy označení cíle doběhnuvším závodníkem) a případně též časy dosažené na jednotlivých úsecích štafety.
- 23.9 V úvodu oficiální výsledkové listiny musí být uvedeny zásadní údaje o závodech a jejich průběhu. Za

zásadní údaje jsou vždy považovány podané protesty a způsob jejich řešení. Pořadající orgán může po pořadajícím subjektu požadovat navíc zpracování "Protokolu o závodě" dle svých požadavků.

24. Jury

- 24.1 K řešení protestů a dalších otázek daných Pravidly musí pořadající subjekt sestavit tříčlennou jury z osob přítomných na závodě. Pořadající orgán může jmenovat osoby přednostně určené pro výkon funkce člena jury. Žádný z členů jury nesmí být zúčastněn v pořádání závodu. Hlavní rozhodčí a protestující mohou sledovat jednání jury, ale nemají hlasovací právo. Vstupovat do jednání mohou pouze na výzvu nebo se souhlasem jury.
- 24.2 Pořadající subjekt má povinnost osobu jmenovanou členem jury o jejím jmenování informovat a složení jury zveřejnit v centru závodů nejpozději v době plánovaného ukončení prezentace. Závodník má právo svou účast v jury z osobních důvodů odmítnout. Podá-li člen jury protest, musí být nahrazen osobou, která není nikterak zainteresována na podaných protestech. Člen jury též může odstoupit z jury v průběhu závodů, pokud je zřejmé, že nemůže objektivně posoudit některou z projednávaných kauz. V tomto případě musí pořadající subjekt zajistit náhradu.
- 24.3 Povinností jury je řešit všechny podané protesty, všechny podněty, s nimiž se na jury obrátili pořadatelé (např. sporné označení průchodu kontrolou v závodním průkazu) a podněty předložené některým z členů jury při jejím zasedání.
- 24.4 Členové jury rozhodují dle svého svědomí a řídí se přitom těmito Pravidly orientačního běhu a citem pro spravedlnost. Za svá rozhodnutí nemohou být členové jury disciplinárně stíháni, ani nijak jinak perzekuováni.
- 24.5 Protesty proti porušení či nedodržení Pravidel během závodu závodníkem nebo pořadatelem nebo proti rozhodnutí hlavního rozhodčího řeší jury v den závodu, nejdéle 90 minut po plánovaném uzavření cíle. Protesty proti oficiálním výsledkům řeší jury do 10 dnů ode dne podání protestu. Nemůže-li se některý z členů jury projednávání účastnit, pořadající subjekt musí zajistit náhradu.
- 24.6 Všechny osoby zúčastněné na závodech jsou povinny s jury spolupracovat k objasnění protestu.
- 24.7 Jury má právo použít i nestandardní řešení (např. posun ve výsledkové listině, ...).
- 24.8 Pro řešení případných protestů proti oficiálním výsledkům je pořadající subjekt povinen archivovat po dobu 60 dnů od vydání oficiální výsledkové listiny startovní listinu ze startu a všechny záznamy o průchodu kontrolami a cílem.
- 24.9 Proti rozhodnutí jury lze podat odvolání dle kapitoly 27.

25. Porušení Pravidel a zrušení výsledků závodů

- 25.1 Porušení Pravidel závodníkem musí být posouzeno hlavním rozhodčím, který má právo závodníka diskvalifikovat. Závodník se proti diskvalifikaci může odvolat podáním protestu.
- 25.2 Při zvlášť závažných událostech ovlivňujících regulérnost závodů mohou být hlavním rozhodčím zrušeny výsledky závodu jedné či více kategorií (podkategorií), a to bez ohledu na to, zda byl podán protest. Proti rozhodnutí hlavního rozhodčího o zrušení výsledků závodu lze podat protest.
- 25.3 V případě, že dojde z důvodů jednoznačného a podstatného nedodržení Pravidel ze strany pořadatelů ke zrušení výsledků některých kategorií, je pořadající subjekt povinen vrátit 50% vkladu všem odprezentovaným závodníkům zrušených kategorií.
- 25.4 Účastník sportovní akce, který porušil Pravidla obzvláště závažným způsobem, může být disciplinárně stíhán. Podněty na disciplinární stíhání musí být předány disciplinární komisi do 14 dnů ode dne, kdy k disciplinárnímu přestupku došlo.

26. Protesty

- 26.1 Protest proti porušení či nedodržení Pravidel během závodu závodníkem nebo pořadatelem nebo proti rozhodnutí hlavního rozhodčího, může podat každý účastník sportovní akce hlavnímu rozhodčímu, který ho předá k projednání jury. Protest proti porušení či nedodržení Pravidel během závodu nebo proti rozhodnutí hlavního rozhodčího se podává písemně nejpozději do jedné hodiny po plánovaném času uzavření cíle.
- 26.2 Protesty proti oficiálním výsledkům může podat každá osoba zainteresovaná na výsledcích závodu hlavnímu rozhodčímu, který ho předá k projednání jury. Protest proti oficiálním výsledkům se podává písemně do 14 dnů od zveřejnění oficiálních výsledků závodu.
- 26.3 Protest se musí doložit vkladem. Výše vkladu musí být zveřejněna v rozpisu.
- 26.4 Není-li protest uznán, propadá vklad ve prospěch pořadajícího subjektu. Je-li uznán jako oprávněný, vklad se vrací a jury uloží hlavnímu rozhodčímu realizaci jejího rozhodnutí.
- 26.5 Všechny podané protesty a výsledek jejich projednání musí být zaneseny v oficiální výsledkové listině závodů.

27. Odvolání

- 27.1 Pro případ odvolání proti rozhodnutí jury je pořadajícím orgánem jmenována odvolací komise v souladu se soutěžním řádem příslušejícímu nejvyšší soutěži, do které je závod zařazen. V případě, že závod není zařazen do soutěží, vykonává funkci odvolací komise vedení organizační složky sekce OB, jíž je pořadající subjekt členem.
- 27.2 Odvolání proti rozhodnutí jury lze podat odvolací komisi písemně do 7 dnů od zveřejnění rozhodnutí jury. Odvolání může předložit i jiný účastník sportovní akce, než kdo podával příslušný protest. Odvolání musí být doloženo vkladem ve výši dvojnásobku vkladu původního protestu.
- 27.3 Odvolání nemá odkladný účinek, tj. až do rozhodnutí odvolací komise platí výsledky závodu dle rozhodnutí jury.
- 27.4 Odvolací komise projednává odvolání co nejdříve, nejpozději však do 2 měsíců od doručení odvolání. Osoba předkládající odvolání i hlavní rozhodčí příslušného závodu se mohou na vlastní žádost projednávání zúčastnit.
- 27.5 Rozhodnutí odvolací komise je konečné. Není-li odvolání uznáno jako oprávněné, propadá vklad ve prospěch pořadajícího orgánu. Je-li alespoň částečně uznáno jako oprávněné, vklad se vrací a komise uloží hlavnímu rozhodčímu příslušného závodu realizaci jejího rozhodnutí (včetně vrácení případného původního vkladu za protest).

PŘÍLOHA "A"

Systémy označování závodního průkazu – způsob použití a zásady vyhodnocení záznamů

Pro označení průchodu kontrolami, resp. startem a cílem lze použít:

A.I. Mechanické zařízení na označování závodního průkazu

A.I.1. Závodní průkaz je vyroben z odolného označitelného materiálu a jeho rozměry nesmí přesahovat velikost 10 cm x 21 cm.

A.I.2. Na průkazu jsou vytištěna obdélníková políčka v několika řadách. První řada políček přiléhá k hornímu okraji průkazu. Políčka jsou v řadách očíslována zleva doprava tak, že za pořadovým číslem posledního políčka v řadě následuje pořadové číslo prvního políčka následující řady. Pořadové číslo je umístěno vždy v levém horním rohu políčka a nesmí zabírat víc než 10% jeho plochy. Velikost políček musí odpovídat použitým kleštím na kontrolách. Šířka políček musí být větší nebo rovna šířce kleští a jejich výška taková, aby při souhlasu volného okraje kleští s dolní nebo horní stranou okénka byl otisk umístěn celý v políčku. Volný okraj kleští musí dosáhnout bez překážek až k dolní straně okének v poslední řadě průkazu. Na průkazu jsou dále natištěna "opravná políčka" (minimálně tři). Tato políčka mají stejný rozměr a tvoří samostatnou řadu nebo jsou posledními políčky v poslední řadě průkazu. Opravná políčka jsou označena R1, R2, ... a případně vyplněna písmenem R.

A.I.3. Průkaz dostane závodník před startem. Závodník může psát do kontrolních políček, tato průhledně přelepit nebo podlepit na rubové straně průkazu a průkaz vložit do ochranného obalu. Jiné úpravy nejsou povoleny. Z organizačních důvodů mohou být průkazy připojeny k mapám, v takovém případě musí být mapy a průkazy vodovzdorně upraveny. Taktéž z organizačních důvodů lze vyměňovat závodníkům průkazy na některé z kontrol. Způsob výdeje a případné výměny průkazů musí být popsány v pokynech.

A.I.4. Každý závodník je odpovědný za to, že svůj průkaz na každé kontrole zřetelně označí. Označování závodního průkazu (dále jen "ražení") se provádí kleštěmi do závodního průkazu. Alespoň část raženého vzorku musí být v příslušném políčku závodního průkazu. Příslušné políčko je políčko s označením pořadového čísla kontroly nebo dosud nepoužité rezervní políčko. Rezervní políčka se používají v pořadí stanoveném jejich pořadovými čísly, a to tehdy, označí-li závodník omylem do některého políčka nesprávnou kontrolu nebo není-li otisk dosti zřetelný. Pak může označit správnou kontrolu do opravného políčka.

A.I.5. Označí-li závodník omylem kontrolu do políčka následujícího za políčkem příslušným této kontrole a chybu zjistí až na následující kontrole, může označit tuto kontrolu do opravného políčka podle předchozího pravidla. Políčko této kontroly se uzná jako příslušné pro kontrolu předchozí.

A.I.6. Ražení slouží k potvrzení průchodu závodníka kontrolami. Pokud je závodníkovo ražení v rozporu s odst. A.1.4 a A.1.5 této přílohy, jedná se o "nepředpisové ražení". V případě, že lze i z nepředpisového ražení jednoznačně identifikovat řádný průchod závodníka všemi kontrolami ve stanoveném pořadí, není závodník diskvalifikován. Není-li možné z nepředpisového ražení jednoznačně identifikovat řádný průchod závodníka všemi kontrolami ve stanoveném pořadí, ale lze-li tento průchod věrohodně dokázat, rozhoduje o diskvalifikaci závodníka jury. Není-li možné z nepředpisového ražení jednoznačně identifikovat řádný průchod závodníka všemi kontrolami ve stanoveném pořadí a nelze-li tento průchod věrohodně dokázat, je závodník diskvalifikován. Závodník je diskvalifikován i v případě, že průkaz je poškozen takovým způsobem, že nelze ražení objektivně vyhodnotit.

A.II. Elektronický systém SPORTident

A.II.1. Závodní průkaz je při použití tohoto systému tvořen elektronickým čipem, vyráběným nebo schváleným výrobcem systému (dále jen "čip"). Čip musí být čitelně označen svým výrobním číslem. Mazání dat, zaznamenávání průchodu (dále jen "ražení") kontrolami, startem a cílem, vyčítání dat, apod. probíhá tak, že závodník vloží čip na nezbytně nutnou dobu do otvoru příslušné označovací jednotky. Povinným vybavením všech kontrol je záložní mechanické označovací zařízení.

A.II.2. Povinností závodníka ve startovním prostoru (případně před ním) je provést vymazání dat čipu v mazací jednotce a kontrolu jejich vymazání v kontrolní jednotce. Pro případ závady čipu některého ze závodníků jsou pořadatelé povinni mít na startu přiměřené množství náhradních čipů.

A.II.3. V předstartovním prostoru může pořadatel požadovat oražení v kontrolní nebo startovací jednotce (kontrola souladu startu se startovní listinou, popř. měření času).

A.II.4. Při každém oražení je závodník povinen ověřit činnost zařízení (světelná a zvuková signalizace). Pokud je na kontrole více označovacích jednotek, je povinností závodníka v případě nefunkčnosti některé z těchto jednotek, použít pro označení průchodu kontrolou další jednotky.

Pokud funkčnost žádné označovací jednotky na kontrole není signalizována ani zvukově, ani světelně, a pouze v takovémto případě, je závodník povinen označit průchod kontrolou mechanickým označovacím zařízením do mapy, a to do vyznačených políček pro náhradní ražení. V případě, že na mapě nejsou tato políčka vyznačena, pak místo musí být určeno pořádacím subjektem v pokynech závodů. Mapu s náhradním ražením je závodník povinen v cíli předat ke kontrole v souladu s odst. A.II.6.

Pořádací subjekt může v pokynech stanovit, že pro označení průchodu kontrolami, startem a cílem v jednom nebo několika závodech tvořících danou sportovní akci bude jednotlivý závodník využívat dva nebo více čipů (např. z důvodu vysokého počtu kontrol v závodě nebo z důvodu technologických omezení jednoho čipu). V takovém případě je pořádací subjekt zároveň povinen:

a) v pokynech zcela jednoznačně stanovit detailní informace k použití dvou a více čipů jednotlivým závodníkem před závodem, v průběhu závodu a po doběhu do cíle (informace k vymazání dat všech čipů použitých jednotlivým závodníkem, k výměně čipů v průběhu závodu, k vyhodnocení všech čipů použitých jednotlivým závodníkem atd.),

b) zajistit všem přihlášeným závodníkům startujícím v závodech, v nichž je stanoveno využití dvou a více čipů, zapůjčení druhého a každého dalšího potřebného čipu.

A.II.5. Pokud není v pokynech závodu stanoveno jinak, tak závod končí oražením cílové označovací jednotky, která je umístěna v cíli. Tato jednotka plní funkci oficiální časomíry, pro výpočet výsledného času se použije poslední oražení cílové jednotky. Neoznačí-li závodník průchod cílem oražením cílové jednotky, je diskvalifikován.

A.II.6. Po doběhu do cíle je závodník povinen provést vyčtení svého čipu, a to i v případě, že závod neabsolvoval celý. Vyhodnocení čipů se provádí ve vyčítací jednotce, která je zpravidla umístěna v cílovém prostoru, a to dříve než závodníci odevzdávají mapy (var. a). Pokud toto není technicky možné, musí být její umístění řádně označeno a popsáno v pokynech (var. b). Závodník je v tomto případě povinen dostavit se k vyčtení svého čipu bez zbytečných odkladů po doběhu do cíle. Pokud závodník nevyčte záznam čipu, je diskvalifikován.

Předávání map s náhradním ražením ke kontrole dle odst. A.II.4. se děje následovně: Při umístění vyčítací jednotky dle var. a) se mapy s náhradním ražením předávají pořadatelům v prostoru u vyčítací jednotky. Při umístění vyčítací jednotky dle var. b) se mapy s náhradním ražením předávají pořadatelům v prostoru mezi cílovou jednotkou a prostorem pro odevzdávání map. V obou případech musí pořadatelé vytvořit podmínky pro to, aby každý závodník mohl svoji mapu vlastnoručně označit nesmazatelně číslem svého čipu a zkratkou svého klubu, popř. i jménem a registračním číslem. Náhradní ražení musí být zkontrolováno hlavním rozhodčím.

A.II.7. Záznam v čipu musí jednoznačně prokazovat průchod všemi kontrolami příslušné tratě ve správném pořadí. Čip je považován za výbavu závodníka a závodník je za jeho bezchybnou funkčnost odpovědný.

V případě, že čip nenese záznam o průchodu závodníka některou z kontrol, a závodník neprokáže svůj průchod oražením do mapy a jejím odevzdáním dle odst. A.II.4.a A.II.6., musí být diskvalifikován, pokud není jednoznačně prokázáno, že šlo o chybu zařízení, kterou závodník nemohl nijak ovlivnit. V takovém

případě, a jen v takovém případě, smí být přihlédnuto k jinému způsobu prokázání průchodu kontrolou, jako jsou svědectví pořadatelů, kamerový záznam, či vyčtení obsahu paměti označovací jednotky.

Pokud závodník razí příliš rychle a nevyčká zvukového a světelného signálu, potvrzujícího úspěšné dokončení procedury, a závodní průkaz proto neobsahuje úplný záznam o průchodu kontrolou, je závodník diskvalifikován i v případě, kdy paměť označovací jednotky obsahuje záznam čísla závodního průkazu závodníka.

Závodník je diskvalifikován i v případě, že z dat v čipu nevyplývá označení kontrol v předepsaném pořadí nebo pokud čip nenese záznam o průchodu startem nebo cílem (tak, jak je vyžadován pořadatelem).

Kontroly jsou oráženy v nesprávném pořadí, pokud z řady označených kontrol zaznamenaných v SI čipu nelze ani po libovolném škrtnutí dostat stejnou řadu kontrol, která byla uvedena v popisu kontrol pro příslušnou trať.

A.II.8. Hlavní rozhodčí je povinen provést kontrolu dosažených mezičasů, a to zvláště v případě, kdy došlo k poruše některé z kontrolních jednotek a bylo využito náhradní ražení do mapy. V případě dosažení nereálných mezičasů mezi některými kontrolami je oprávněn závodníka diskvalifikovat.

A.III. Elektronický systém Emit

A.III.1: Pokud pořadatel použije v závodě pro značení průchodu startem, kontrolami a cílem označovací systém Emit, je povinen jako přílohu k rozpisu závodu vydat příslušná "pravidla pro použití systému a pro vyhodnocení označování závodních průkazů tímto systémem" pro aktuálně použitou verzi zařízení.